

Rúbrica

Instrument d'avaluació formativa que consta d'una taula de doble entrada. En un dels eixos s'especifiquen els criteris d'avaluació de realització de les tasques i, en l'altre, els criteris d'avaluació dels resultats, normalment en 4 categories de qualitat (expert, avançat, aprenent i novell).

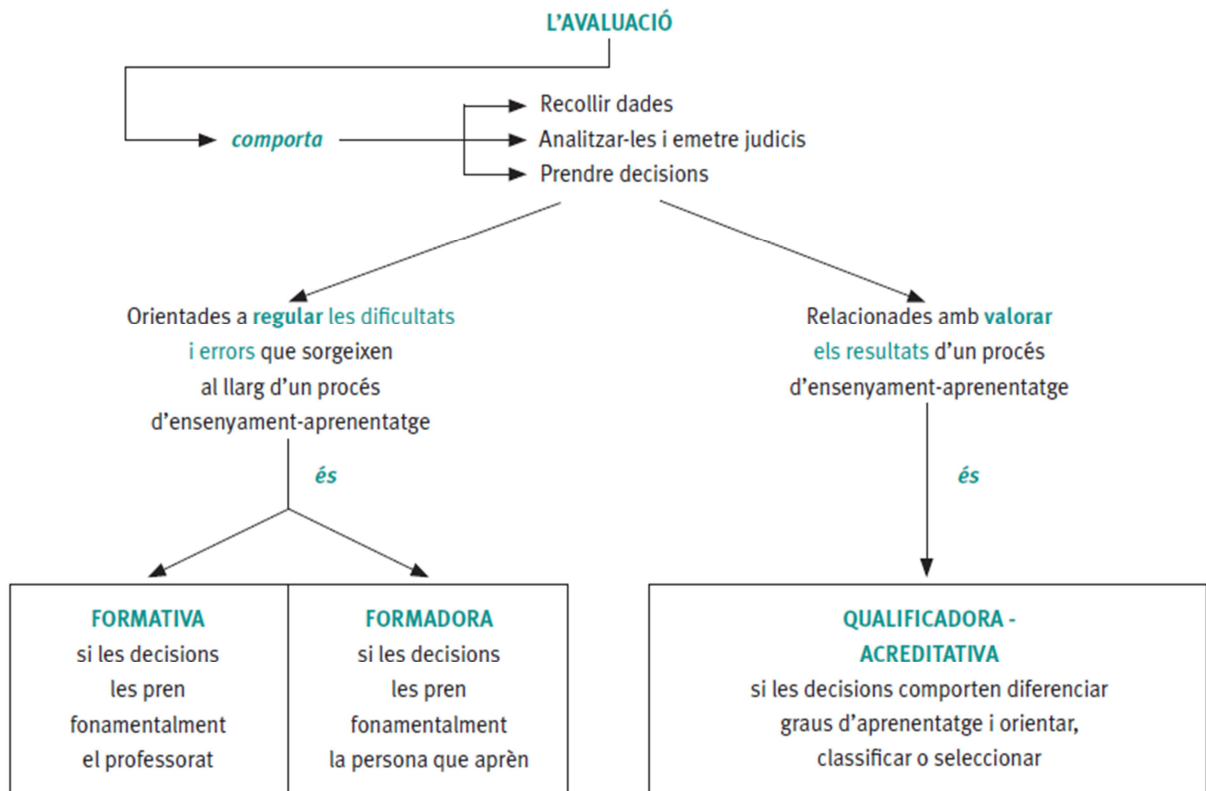

Serveix a l'aprenent per l'autoregulació, ja que li ajuda a saber en quin moment es troba dins del procés d'aprenentatge i li especifica què ha de fer per millorar. També serveix per compartir els objectius d'aprenentatge i els criteris d'avaluació.

Es pot utilitzar des del cicle mitjà de l'educació primària fins al batxillerat

Funcions de l'avaluació

Les 8 pautes per fer una rúbrica amb l'alumnat

1	Compartir amb l'alumnat la tasca a realitzar i avaluar: objectius, procés, resultats esperables... Quan es fan per primera vegada s'aconsella començar amb una tasca senzilla, coneguda i treballada amb l'alumnat prèviament.	Gran grup
2	Elaborar una base d'orientació. Decidir quins són els passos a seguir per fer la tasca. Una bona pregunta és: "En què he de pensar o què he de fer per realitzar amb èxit aquesta tasca?"	Petit i gran grup
3	Analitzar tasques semblants ja realitzades de diferents nivells de qualitat. Identificar els criteris que fan que algunes de les tasques analitzades siguin reeixides o les mancances que puguin tenir unes altres.	Petit i gran grup
4	Traspassar els passos de la base d'orientació anterior a la columna dels criteris de realització de la rúbrica (primera columna per l'esquerra). Es recomana iniciar el criteri amb un verb en infinitiu.	Docent o aprenents
5	Constituir els criteris de resultats o categories de qualitat de la tasca (les següents quatre columnes). Aquesta és la part més complicada; segurament els docents han de portar la iniciativa però els aprenents, que en el pas anterior ja han vist exemples de tasques resoltes (models bons i no tan bons), han de ser capaços d'aportar idees. Es recomana posar el verb en primera persona.	Docent i aprenents
6	Aplicar la rúbrica a l'avaluació de la tasca d'un company i/o la pròpia. L'alumne s'hauria de preguntar: "està/estic fent bé els passos que cal seguir per fer la tasca amb la qualitat desitjable?" "Si no, com pot/puc millorar-la?"	Individual o parelles
7	Revisar entre tots si els criteris de realització i de resultats funcionen; si són prou concrets i objectius (no subjectius) o si cal fer alguna millora.	Petit i gran grup
8	Incorporar la rúbrica a la documentació sobre l'avaluació de l'àrea o matèria, tant des del punt de vista del docent, que l'ha de tenir com un registre més d'avaluació, com de l'aprenent, que la pot incorporar a la seva carpeta d'aprenentatge.	Docent i aprenents

Activitat escollida per avaluar resultats d'aprenentatge: Lectura crítica d'un article periodístic i elaboració d'un text argumentant el propi punt de vista tenint en compte els coneixements científics apresos (per avaluar components de les competències comunicativa -lectura crítica i argumentació)-, d'autonomia personal -pensament crític- i en el coneixement i interacció amb el món físic -coneixement concret que ha d'utilitzar per comprendre la lectura i fonamentar l'argumentació pròpia).

Criteris d'avaluació de realització	Criteris d'avaluació de resultats (a concretar en indicadors en funció del contingut de la lectura i el curs)			
	Nivell 3 (expert)	Nivell 2 (avançat)	Nivell 1 (aprenent)	Nivell 0 (novell)
Identificar les idees-clau de l'article	Identifica totes les idees claus, les interrelaciona i les expressa amb paraules pròpies, d'una manera pertinent.	Identifica algunes de les idees claus i les expressa amb paraules pròpies, d'una manera pertinent.	Identifica algunes de les idees claus, a partir de reproduir literalment el que es diu al text.	Cita idees no pertinents.
Identificar el propòsit de l'autor, les suposicions que fa i el seu punt de vista	Identifica, justificant-ho i de manera coherent, el punt de vista de l'autor, les suposicions que fa i que el seu propòsit és informar i crear polèmica.	Identifica, sense justificar-ho, el punt de vista de l'autor, algunes de les suposicions que fa i que el seu propòsit és informar i crear polèmica.	S'intueix que identifica el punt de vista de l'autor i les suposicions que fa reproduint frases literals del text. Creu que l'únic propòsit és informar.	Escriu idees irrelevantes o que no es poden inferir a partir del text.
Identificar el problema o pregunta que vol respondre l'autor i les dades i proves que aporta el text, i les interpreta tot valorant-ne la seva credibilitat i diferenciant-les de les opinions de l'autor	Es formula preguntes rellevants, les analitza tenint en compte totes les variables o aspectes del problema i distingeix entre fets, arguments científics o opinions.	Es formula preguntes rellevants, però analitza només una de les variables o aspectes del problema i sense distingir els tipus d'arguments aportats.	Formula el problema o les preguntes d'una manera que el contingut del text no permet trobar arguments per donar-hi resposta. Les raons que dona són poc consistents.	Planteja preguntes poc coherents o irrelevantes o massa generals.
Extreure conclusions tenint en compte tant les proves i informacions aportades, com el coneixement après sobre el tema	Dedueix conclusions a partir de la informació de què disposa i dels coneixements apresos, i justifica els acords i desacords amb les idees expressades per l'autor.	Extreu conclusions a partir de la informació donada pel text i justifica i implícitament mostra acord o desacord amb les idees expressades per l'autor.	Relaciona el contingut del text amb els seus coneixements però no mostra capacitat per argumentar acords o desacords amb les idees expressades per l'autor.	No confronta el contingut del text amb els seus coneixements i si arriba a conclusions, és a partir de les seves opinions personals.
Escriure la valoració, tenint en compte tant els arguments a favor com els contraarguments	El text s'ha ordenat d'acord amb el model argumentatiu, tenint com a punt de referència les idees que s'han de rebatre o matisar. Comunica bé el seu punt de vista i les raons que l'avalen.	El text s'ha ordenat d'acord amb el model argumentatiu, però tendeix més a argumentar les pròpies idees que no pas a rebatre les de l'autor, i no acaba de convèncer.	El text s'ha ordenat d'acord amb el model argumentatiu però aplicat de manera mecanicista i sense que els arguments aportats tinguin força suficient.	El text no és coherent i no fa entendre què és el que vol comunicar.

Quadre 16: Exemple de rúbrica o matriu per avaluar des del punt de vista competencial (a partir d'Oliveras, 2009)

RÚBRICA PROJECTES CS (Alumnes)

	Expert	Avançat	Aprenent	Novell
TREBALL EN GRUP				
ACTITUD-RESPONSABILITAT	Hem treballat, ens hem ajudat i hem estat puntuals en les entregues de les diferents activitats.	Hem treballat cadascú en funció del seu rol, però amb poca constància i puntualitat en les entregues.	Ens ha costat mantenir els rols, ens ha faltat més constància i puntualitat en la entrega del treball.	Hem mantingut molt poca constància.
	JO GRUP	JO GRUP	JO GRUP	JO GRUP
ORGANITZACIÓ	Ens hem organitzat sols i hem solucionat els problemes de forma autònoma.	Ens hem organitzat sols però, en ocasions, ha hagut d'intervenir el professor.	Ha estat necessària l'ajuda del professor.	No ens hem organitzat.
	JO GRUP	JO GRUP	JO GRUP	JO GRUP
COL-LABORACIÓ	Tots hem col·laborat activament en l'elaboració de les activitats.	Hi ha hagut membres que, en ocasions, no han fet la feina que els tocava.	Hi ha hagut membres que no han fet la feina que els tocava.	No hem col·laborat.
	JO GRUP	JO GRUP	JO GRUP	JO GRUP
TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ				
RECERCA D'INFORMACIÓ	Hem estat capaços de trobar i seleccionar tota la informació necessària amb facilitat.	Hem estat capaços de trobar la informació amb facilitat però alguna vegada hem necessitat ajuda per seleccionar-la.	No hem tingut facilitat per trobar i seleccionar la informació; hem necessitat ajuda.	Tot i haver tingut ajuda per trobar i seleccionar la informació, ens ha resultat difícil.
	JO GRUP	JO GRUP	JO GRUP	JO GRUP
EXPOSICIÓ ORAL				
EXPOSICIÓ ORAL	Ens hem preparat l'exposició, s'ha notat que és el resultat d'un treball en equip. Els companys ho han entès molt bé i n'estem satisfets.	Ens hem preparat l'exposició i ha sortit prou bé. Estem satisfets.	Ens hem preparat poc l'exposició i no ha sortit prou bé. Podríem estar més satisfets.	Ens hem preparat poc l'exposició i no ha sortit bé.
	JO GRUP	JO GRUP	JO GRUP	JO GRUP

FULL D'INDICADORS PER A L'ENSENYANT

La rúbrica com a eina a favor de l'aprenentatge de l'alumnat

La rúbrica és una eina que ajuda el docent a mostrar als aprenents de forma clara les expectatives (el que espera que aprenguin) i com hi poden arribar. També són un instrument per guiar l'aprenentatge de l'alumnat, ja que faciliten l'autoreflexió i la implicació activa de l'aprenent. A més, poden ser motivadores si orienten l'alumnat sobre com pot millorar. Si es vol que siguin eines potents per a l'aprenentatge de l'alumnat, cal involucrar-lo en la seva elaboració, posada en pràctica i revisió. Els següents indicadors ens poden ajudar a revisar la utilitat de la rúbrica per a l'aprenentatge de l'alumnat.

	INDICADOR	SÍ	NO
1	S'han pensat tots els criteris de realització claus (fins i tot els més obvis) d'una tasca (completesa).		
2	Els criteris de realització estan formulats amb un verb d'acció que permet fer-se idea de la fita o objectiu a atendre.		
3	La redacció dels criteris de realització i de resultats és sintètica i alhora prou entenedora per a l'alumnat.		
4	S'ha involucrat l'alumnat en l'elaboració d'alguna part de la rúbrica.		
5	Els criteris de resultats són el màxim d'objectius possible per evitar interpretacions diferents. S'ha evitat l'ús de substantius, adjectius o adverbis que denotin subjectivitat o massa abstractes.		
6	Els criteris de resultats no comprometen l'honestedat de l'alumnat i/o no obliguen a jutjar comportaments dels altres.		
7	En general, s'ha evitat utilitzar un llenguatge negatiu en els criteris de resultats.		
8	En general, el nivell més alt de qualitat és potencialment assolible per l'alumnat i en el nivell més baix de qualitat es parteix del fet que l'alumne/a és capaç de fer alguna tasca, tot i que no suficient per al seu nivell.		
9	Els criteris de resultats donen idea de progrés o millora: presenten febleses i fortaleces i proporcionen orientacions per millorar.		
10	S'han revisat després de la seva posada en pràctica, atenent els suggeriments de l'alumnat o bé els resultats de l'experiència.		

La rúbrica només és un instrument. L'efecte positiu només està garantit per la manera com s'utilitzi (com es presenta als alumnes, com l'usen, quina retroalimentació es genera entre iguals i entre el docent i l'aprenent...)